

Strategický plán EVVO pro školní rok 2023/2024

Základní škola Mokrá-Horákov, příspěvková organizace

1. Charakteristika školy a okolí z pohledu EVVO

Základní škola Mokrá-Horákov se nachází na okraji CHKO Moravský kras v blízkosti krajského města Brna, se kterým má dobré autobusové spojení. V blízkosti obce se nachází přírodní rezervace Údolí Říčky. Leží v historicky významné oblasti (pravěké naleziště člověka neandertálského v jeskyni Pekárna, významné nálezy osídlení v okolí Velatic a Horákova, slavné slavkovské bojiště).

Základní škola Mokrá-Horákov je úplná vesnická škola s 1. až 9. postupným ročníkem. Vzdělává přibližně 380 žáků z Mokrý, Horákova, Velatic a Hostěnic. V hlavní budově se nachází kmenové třídy a odborné učebny. Součástí školy je pavilon s prostornou tělocvičnou a hernou pro tělesnou výchovu a horolezeckou stěnou. Dále je škola vybavena také třídami (hernami) pro školní družinu, cvičnou kuchyní a v současné době zavřeným plaveckým bazénem. Zde se také nachází zmodernizovaná školní kuchyň a prostorná školní jídelna. Další součástí je moderní víceúčelové hřiště s atletickou běžeckou dráhou a školní zahrada. Žáci také mohou využívat školní knihovnu. Budova školy byla postavena v roce 1974. V roce 2008 byla provedena výměna oken a zateplení pláště budovy. Škola má zmodernizovaná sociální zařízení. Většina tříd prvního i druhého stupně je opatřena počítačem a interaktivní tabulí. Škola má také k dispozici moderně vybavené počítačové učebny s výborným technickým zázemím, učebnu chemie a fyziky. Postupně jsou modernizovány také kabinety pro pedagogy, průběžně dochází k mnoha dalším úpravám přispívajících ke zkvalitnění a modernizaci zázemí školy – např. nové zastínění oken v učebnách, nové vybavení pro některé další učebny a kabinety, zateplení jídelny aj.

Od školního roku 2021/2022 jsou žákům k dispozici odborné učebny pro výuku technických a řemeslných oborů. Tyto učebny byly moderně vybaveny v rámci projektu IROP, výzva č. 68, název projektu „Vybavení pracovních dílen“. Dvě učebny pracovních dílen, které jsou součástí nově vybudované přístavby školy, umožní rozvíjet přirozenou kreativitu a manuální zručnost žáků a tím pozitivně přispívat ke zkvalitnění výuky na škole. V této přístavbě je také umístěn sklad, kabinety pracovních dílen a další potřebné prostory.

Ve školním roce 2019/2020 byla dokončena rekonstrukce školní zahrady v rámci projektu Ministerstva životního prostředí z výzvy č.16/2017, s akceptačním číslem 04541861. Projekt měl název „Mokerská učebna pod otevřeným nebem“ a jeho cílem bylo zmodernizovat prostředí školní zahrady a rozšířit tak možnosti jejího využití pro výuku žáků. K výuce i mimoškolním aktivitám je také možné využívat jurty, která se nachází se v areálu školního hřiště.

Žáci mají možnost v areálu školy navštěvovat různé kroužky. Ve škole funguje žákovský parlament, který se podílí na tvorbě školního časopisu. Žáci se v rámci vyučování zúčastňují škol v přírodě, lyžařského kurzu, plaveckého kurzu, výchovně vzdělávacích exkurzí, projektových dnů, besed, výukových programů, divadelních představení, koncertů, a také různých soutěží a olympiád. Při organizování exkurzí, externích výukových programů a dalších školních akcí spolupracuje škola s řadou partnerů, mezi něž patří např. Českomoravský cement, a. s., Centrum volného času Junior, Rezekvítek a Lipka – školské zařízení pro environmentální výchovu, Úřad práce Brno-venkov, Středisko volného času Brno – Lužánky, brněnská muzea, BESIP, Sdružení pedagogů a škol se základním vzděláváním Tvořivá škola a další.

V rámci environmentální výchovy je škola zapojena do recyklačního programu Recyklohraní. Ve škole třídíme plasty, papír, jsou zde umístěny sběrné nádoby na elektronický odpad a baterie. Žákovský parlament organizuje sběry starého papíru a také má na starosti sběr plechovek. Ze získaných peněz ze sběru papíru podporuje škola adopci Vincenta Opundy z Keni. Z dlouhodobějších projektů se škola zúčastnila projektu HOBIT (ve spolupráci s Fakultní nemocnicí u sv. Anny Brno), který se věnoval prevenci cerebrovaskulárních a kardiovaskulárních onemocnění, a byl ukončen v červnu 2015. Od školního roku 2018/2019 je škola součástí dlouhodobého celostátního programu MRKEV (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy).

Již pátým rokem je škola zapojena do projektu MAP Šlapanice (Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Šlapanice II), který organizuje spolek MAS Bobrava, z. s. Na tento školní rok bylo v rámci tohoto projektu pro pedagogy i žáky vybráno několik aktivit (školení, soutěže aj.), které podporují a rozšiřují výuku ve vybraných předmětech. Škola se také zapojila do programu „Začít spolu“, který nabízí nezisková organizace Sbs ČR.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků probíhá především formou třídních schůzek, hovorových hodin a třídních akcí. Každoročně pedagogický sbor organizuje Den otevřených dveří. Škola pořádá akce pro veřejnost, jako je např. Mokerský běh, školní ples a další.

Dlouhodobě pokračuje velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem školy. Obec věnuje stálou pozornost opravám školní budovy. Dlouhodobě podporuje mimoškolní aktivity.

2. Výchozí stav

□ Rozbor ŠVP z pohledu EVVO

EVVO je začleněna do Školního vzdělávacího programu. Škola vede žáky k pozitivnímu vztahu k prostředí, ve kterém žijí, tím, že poznávají své nejbližší okolí a region, prostřednictvím exkurzí, výletů, projektů, absolventských prací a škol v přírodě. Žák, který opouští školu, by měl chápat ekologické a globální problémy. Environmentální výchova je jedním z průřezových témat. Je realizována především formou integrace do normální výuky ve většině předmětů všech ročníků.

□ Metodika zpracování SWOT analýzy

K vyhodnocení situační analýzy EVVO na škole jsme zvolila SWOT analýzu, na které se podílel celý pedagogický sbor včetně vedení školy. V úvodním brainstormingu zhodnotily čtyři až pětičlenné týmy pedagogů jednotlivé faktory SWOT analýzy v rámci všech stránek života školy v oblasti EVVO. Po získání informací od všech týmů došlo k vyhodnocení a identifikaci nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují fungování EVVO v naší škole. Každý pedagog měl možnost označení až pěti nejdůležitějších bodů silných stránek, slabých stránek, příležitostí a ohrožení.

□ Vyhodnocení SWOT analýzy

Mezi silné stránky školy patří zejména třídění odpadu, možnost výuky v okolí školy a pořádání škol v přírodě, projektových dnů a exkurzí. Naopak slabými stránkami školy jsou nedostatek finančních prostředků a nevyužitá školní zahrada. Mezi hlavní příležitosti patří využití fondů EU a doplnění a modernizace učebních pomůcek. Ohroženími jsou nezáměr žáků o dané téma a nedostatek financí. Celé vyhodnocení společné práce pedagogů na SWOT analýze je v tabulkách v příloze.

□ Klíčové faktory a strategie EVVO

- Silnou stránkou školy je dobře fungující třídění odpadu. Do budoucna je potřeba dále pokračovat v motivaci žáků i pedagogů ke třídění.
- Výhodou školy je její poloha, proto by mohli učitelé více využít přírodní prostředí ve výuce jednotlivých předmětů.
- Příležitostí školy je pořízení dalších digitálních materiálů k EVVO, protože je škola dobře vybavena interaktivními tabulemi. Jejich pořízení zároveň přispěje k větší motivaci žáků k EVVO.
- Existence školní zahrady dává možnost jejího využití jako přírodní učebny.

3. Vize školy

Absolvent základní školy je ohleduplný ke svému okolí a chápe ekologické a globální problémy, sám se podílí na ochraně životního prostředí ve svém okolí.

4. Výchova a vzdělávání

Výchovně - vzdělávací cíle a výstupy jsem zpracovala zvlášť pro 1. a 2. stupeň základní školy. Při navrhování výchovně-vzdělávacích cílů jsem vycházela z výsledků situační analýzy a Doporučených očekávaných výstupů environmentální výchovy v základním vzdělávání.

4.1. Senzitivita

Dlouhodobý cíl:

Žák má kladný vztah k přírodě a ví, jak pečovat o rostliny a živočichy.

1. stupeň

Výstupy:

Žák:

- různými způsoby (slovy, výtvarně i jinak) reflektuje svůj prožitek smyslového (zrakového, sluchového, hmatového, čichového i chuťového) kontaktu s přírodou
- popíše pozorované změny v přírodě v čase (den, noc, roční období)
- přizpůsobí své chování k živým organismům na základě vyhodnocení jejich základních potřeb

Prostředky:

- péče o rostliny ve třídě nebo na školní zahradě
- vycházky do okolí v různých ročních obdobích
- práce s literaturou
- práce s přírodninami

2. stupeň

Výstupy:

Žák:

- popíše svůj vztah k přírodě na základě svých dosavadních zkušeností a své vyjádření zdůvodní
- na základě vlastního pozorování vyjádří, zda považuje určitou krajinu za harmonickou, narušenou či zdevastovanou, a své vyjádření zdůvodní

Prostředky:

- práce s literaturou nebo počítačem ve škole
- práce ve skupinách
- výuka v terénu

4.2. Zákonitosti

Dlouhodobý cíl:

Žák rozumí obecným zákonitostem mezi organismy a přírodou.

1. stupeň

Výstupy:

Žák:

- uvede jednoduché příklady potravních vazeb mezi organismy; u vybraných organismů určí (na základě informací o jejich životě) jejich roli v potravním řetězci
- uvede jednoduché příklady závislosti organismu na prostředí

- rozliší základní biotopy a typy využití krajiny (zahrada, pole, louka, les, rybník, hory, jeskyně, lidské sídlo) a přiřadí k nim organismy, které se v nich vyskytují

Prostředky:

- práce ve skupinách
- pozorování při vycházkách do přírody
- práce s literaturou

2. stupeň

Výstupy:

Žák:

- vysvětlí princip vazeb mezi jednotlivými úrovněmi organizace živých organismů (jedinec, populace, společenstva)
- popíše koloběh prvků a látek na Zemi, identifikuje a vyhodnotí změny v přirozeném koloběhu způsobené lidskou činností
- vysvětlí procesy utvářející povrch Země a porovná vliv přírodních procesů (např. eroze, vznik hornin) s těmi, které způsobuje člověk (zemědělství, zástavba)

Prostředky:

- práce ve skupinách
- výuka v terénu
- práce s literaturou nebo počítačem
- video

4.3. Výzkumné dovednosti:

Dlouhodobý cíl:

Žák samostatně zkoumá problémy životního prostředí a hledá jejich řešení.

1. stupeň

Výstupy:

Žák:

- osvojuje si základní badatelské dovednosti (pozorování, experimentování, zásady správného zaznamenávání – zápisy, tabulky, grafy, obrazová dokumentace)
- vyhledává informace ke zkoumaným otázkám v odborné literatuře a dalších zdrojích (atlasy, encyklopedie, klíče, internet)

porovnává záznam nebo zkušenost z vlastního pozorování přírody s informacemi uvedenými v přírodovědné literatuře (klíče, atlasy, encyklopedie, internet)

Prostředky:

- práce s lupou
- jednoduché pokusy
- pozorování při vycházkách do přírody
- práce s literaturou a počítačem

2. stupeň

Výstupy:

Žák:

- používá složitější pomůcky, přístroje a pokusy (např. mikroskop, chemické laboratorní potřeby) ke zkoumání přírodních dějů a zjišťování stavu životního prostředí
- shromažďuje a porovnává informace z vlastního pozorování a z různých informačních zdrojů, rozhovorů či dotazníků; shromážděná data vyhodnotí
- závěry svých výzkumů prezentuje ostatním žákům či skupině (ústně nebo písemnou formou)

Prostředky:

- práce s mikroskopem
- laboratorní cvičení
- práce s literaturou a počítačem
- práce ve skupinách

4.4. Problémy a konflikty

Dlouhodobý cíl:

Žák chápe podstatu vlivu lidské činnosti na životní prostředí.

1. stupeň

Výstupy:

Žák:

- nalezne vztah mezi příčinou a následkem běžných činností a zdůvodní nezvratnost některých rozhodnutí a chyb (např. když se květina nezalévá, uschne)

propojí daný problém do základních souvislostí se svými znalostmi, vyhledává další informace vztahující se k problému, problém analyzuje (informace třídí, uvádí je do souvislostí, formuluje závěry apod.)

Prostředky:

- péče o rostliny ve třídě nebo na školní zahradě
- vycházky do okolí
- práce s literaturou nebo počítačem

2. stupeň

Výstupy:

Žák:

- popíše příčiny a možné důsledky vybraného problému z hlediska environmentálního, ekonomického a sociálního
- vysvětlí, že problém/konflikt má více řešení a uvede příklady řešení na různých úrovních - jednotlivce, rodina, školní třída, příp. politika; vysvětlí, jak problém souvisí s jeho regionem

Prostředky:

- referát
- práce ve skupinách
- práce s literaturou nebo počítačem

4.5. Akční strategie

Dlouhodobý cíl:

Žák má takové znalosti a dovednosti, aby chápal důsledky svého jednání na životní prostředí.

1. stupeň

Výstupy:

Žák:

- vybere z běžných každodenních činností ty, při kterých může svým chováním snížit jejich dopad na životní prostředí; navrhne konkrétní opatření, které by k tomuto snížení vedlo (např. šetření vodou při denní hygieně)

uvede výhody a nevýhody různých opatření z oblasti ekomanagementu, která snižují dopady vlastního jednání na životní prostředí; (např. třídění odpadu, šetření vodou a energií)

Prostředky:

- práce ve skupinách
- práce s literaturou nebo počítačem

2. stupeň

Výstupy:

Žák:

- posoudí (např. pomocí konceptu ekologické stopy) vliv vlastního chování (chování třídy či školy) na životní prostředí; analyzuje výsledky a navrhuje možnosti, jak vliv na životní prostředí snížit
- popíše životní cyklus vybraného výrobku (výroba, doprava, používání, likvidace) a hodnotí vliv jednotlivých fází na životní prostředí; uvede návrhy konkrétních opatření, kterými může sám přispět ke snížení environmentálního dopadu

Prostředky:

- práce ve skupinách
- referát
- práce s literaturou nebo počítačem
- exkurze

5. Organizace a provoz

Při navrhování organizačně provozních cílů a opatření jsem vycházela z výsledků situační analýzy, resp. z klíčových faktorů a strategií EVVO a také z výchovně vzdělávacích cílů.

5.1. Organizace výuky:

Dlouhodobý cíl:

Učitelé využívají přírodní prostředí ve výuce jednotlivých předmětů.

5.1.1. Opatření

Učitelé se žáky využívají školní zahradu ve výuce jednotlivých předmětů, ke čtení, malování, poznávání rozmanitých druhů rostlin a živočichů, pěstování rostlin a k relaxaci.

Prostředky:

zapojení žáků do budování školní přírodní učebny v rámci pracovních činností spolupráce s obcí na vybudování altánu na školní zahradě.

5.1.2. Opatření:

Učitelé využívají přírodní rezervaci Údolí Říčky a okolí školy k exkurzím a vycházkám v rámci svých předmětů.

Prostředky:

vytvoření výukových materiálů k exkurzím do okolí školy

5.2. Provoz školy

Dlouhodobý cíl:

Provoz školy je šetrný k životnímu prostředí a tím podporuje žáky k ekologicky šetrnému chování.

5.2.1. Opatření:

V každé třídě se třídí odpad na alespoň tři složky.

Prostředky:

výroba odpadových nádob na tříděný odpad v každé třídě

5.2.2. Opatření:

Škola dbá na šetření energiemi a vodou.

Prostředky:

nainstalování šetriče vody na kohoutkové baterie

vybudování nádrže na dešťovou vodu na zalévání školní zahrady

vytvoření informačních cedulek u vypínačů světla a u umyvadel na záchodech, u drtiče na pet lahve při projektu „Kdyby mohly věci mluvit“ ve výuce češtiny, matematiky, přírodopisu a výtvarné výchově

5.3. Materiální, prostorové a technické zázemí

Dlouhodobý cíl:

Škola je vybavena pomůckami k rozvíjení environmentální výchovy v jednotlivých předmětech.

5.3.1. Opatření:

Odborné učebny jsou vybaveny pomůckami k zařazení environmentální výchovy do výuky.

Prostředky:

pořízení materiálů environmentální výchovy na interaktivní tabule

pořízení dalších materiálů environmentální výchovy do výuky

vytvoření materiálů environmentální výchovy společně s žáky

5.3.2. Opatření:

Školní zahrada je vybavena prvky k využití environmentální výchovy.

Prostředky:

zbudování hmyzího hotelu

zbudování samostatně fungující ekosystému v rámci školní zahrady

dotace a granty

5.4. Spolupráce s ostatními organizacemi

Dlouhodobý cíl:

Škola spolupracuje s obcí, rodiči.

5.4.1. Opatření:

Žáci se podílejí na rozvíjení obce v oblasti EVVO tím, že sbírají odpadky v obci a jejím okolí na Den Země, pomáhají vysazovat zeleň a mapují místa v obci, která by chtěli upravit a navrhnou řešení.

Prostředky:

beseda se starostou

spolupráce žáků na některých projektech v oblasti EVVO

5.5. Finanční zajištění

Dlouhodobý cíl:

Škola má prostředky k rozvíjení EVVO a na vybudování přírodní učebny.

5.5.1. Opatření:

Škola získává prostředky na realizaci EVVO ve škole od rodičů, kteří podporují školu finančně a materiálně hlavně při úpravě školní zahrady na přírodní učebnu. Ve škole probíhá sběr starého papíru, který podporuje celá obec a část utržených financí slouží k aktivitám a vybavení školy pomůckami spojenými s EVVO.

Prostředky:

sponzorské dary rodičů

využití dotací, fondů EU

finance za sběr starého papíru

5.6. Další vzdělávání zaměstnanců školy

Dlouhodobý cíl:

Zaměstnanci školy jsou vzděláni v environmentální výchově.

5.6.1. Opatření:

Učitelé se vzdělávají v oblasti EVVO tak, aby ji mohli využít ve svých předmětech, a vzájemně sdílejí nabyté informace. Školní koordinátor informuje ostatní pedagogy o literatuře, výukových materiálech a novinkách v oblasti EVVO.

Prostředky:

Učitelé se zúčastňují školení v rámci DVPP.

6. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením školy

Koordinátor EVVO:

- vytváří školní program a roční plán EVVO ve spolupráci s ostatními pracovníky školy
- koordinuje realizaci EVVO na škole
- průběžně zvyšuje svou odbornou a metodickou připravenost a zúčastňuje se dalšího vzdělávání pro koordinátory EVVO
- sleduje nabídky DVPP pro EVVO a informuje o nich ostatní pedagogy
- pomáhá ostatním pedagogům při začleňování EVVO do výuky
- spolupracuje s environmentálně zaměřenými organizacemi, středisky ekologické výchovy a ostatními školami v regionu

Vedení školy:

- umožňuje další vzdělávání koordinátora EVVO a jeho účast na akcích EVVO
- podporuje vzájemnou spolupráci mezi koordinátorem vedením a ostatními pedagogy v oblasti EVVO
- podporuje DVPP ostatních pedagogů v oblasti EVVO
- vytváří motivující podmínky pro plánování a realizaci EVVO na škole
- zabezpečuje postupnou ekologizaci provozu školy
- zajišťuje vhodné prostorové a materiální podmínky pro rozvíjení EVVO na škole
- preferuje používání zkušenostních metod výuky včetně výuky v terénu, projektového vyučování
- podporuje, motivuje a odměňuje práci koordinátora EVVO

Začlenění školního programu EVVO do dokumentů školy

Ve Školním vzdělávacím programu je environmentální výchova zahrnuta jako průřezové téma na 1. i 2. stupni v jednotlivých předmětech. Školní program EVVO bude začleněn jako příloha ŠVP.

Roční program EVVO na školní rok 2023/2024

období	Aktivita	Cílová skupina	Od. osoba
září	Sportovně turistický kurz	3. AB	Něm, Kuč
	Adaptační pobyt	6. AB	Kub, Hoř
	Exkurze do cementárny a lomu Mokrá	2. st.	Pět
říjen	Den stromů: Projektový den – Lesní ekosystém	4. AB	Ilg
	Rezekvítek – Půda základ života	5. AB	Ilg
listopad	Soutěž ve sběru starého papíru	1. a 2. stupeň	Tan, Kub
prosinec	Planeta 3000	6. AB, 7. A	Křu
leden	Planetárium Brno	5. AB	Voj
únor	Anthropos Brno	4. AB	Stu
březen	Rezekvítek – Voda a vzduch	3. AB	Ilg
	Rezekvítek – papír je pomletý les	2. AB	Ilg
	SAKO	2. stupeň	Koš
	Rezekvítek – Cesta vody vodovody	4. AB	Ilg
	Rezekvítek – Les jako ekosystém	1. ABC	Ilg
	Lesní pedagogika	vybrané třídy 1. stupeň	Ilg
	Soutěž ve sběru starého papíru	1. a 2. stupeň	Tan, Kub
duben	Den Země	1. a 2. stupeň	Ilg
	Naši ptačí sousedé – projekt. den	1. AB	Ilg
	Podle nosa poznáš kosa – projekt. den	3. AB	Ilg
	Hády - zkameněliny	6. AB	Křu
	Posviťme si na ně – projekt. den	5. AB	Ilg
červen	Sportovně turistické kurzy	1. a 2. stupeň	třídní učitelé
	Planetárium Brno	2. stupeň	Voj
průběžně	Ovoce do škol	1. a 2. stupeň	Šim
	Celoroční projekt Kamarádi z lesa	Školní družina	Krš, Ves
	Projekt Venkovní učení	Školní družina	Krš, Ves

Příloha

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY

Hodnocení

- škola podporuje třídění odpadu (sběr papíru, plastu, baterií, víček)
- možnost výuky v okolí školy (v přírodě)
- pořádání školy v přírodě, projektových dnů, exkurzí
- vybavení učeben interaktivními tabulemi
- možnost navštěvovat přírodovědné kroužky
- ovoce do škol (zdravá strava)
- celoroční úklid kolem školy
- úklid v obci v rámci Dne Země
- školní zahrada
- zateplení školy, nová okna, vytápění plynem
- krátké a intenzivní větrání, regulace topení v budově
- EKO projekty
- odvoz elektrických zařízení do sběrného dvora
- adopce na dálku
- začlenění environmentální výchovy v ŠVP a v předmětech
- kompostéry na školní zahradě
- odborná učebna biologie a pomůcky
- venkovní učebna
- kvalifikovaní učitelé přírodopisu a přírodovědy
- nově vybudované školní dílny
- využitá školní zahrada pro venkovní výuku v zahradním altánu

SLABÉ STRÁNKY

Hodnocení

- nedostatek finančních prostředků např. na vybudování učebny v přírodě
- malý zájem o EVVO
- malá motivace rodinného prostředí
- chybí recyklovač na plastové láhve

PŘÍLEŽITOSTI

Hodnocení

- využití fondů EU – venkovní učebna – podaný projekt
- doplnění a modernizace učebních pomůcek
- spolupráce se zřizovatelem
- využití digitálních materiálů
- tematické exkurze organizované učiteli v rámci předmětů
- další vzdělávání pedagogů k EVVO
- projektový den (ochrana životního prostředí)

OHROŽENÍ

Hodnocení

- nezájem žáků o dané téma
- nedostatek financí
- počet dětí
- změny legislativy
- nezájem učitelů
- nezájem žáků o recyklaci